

Arvika kommun

arvika.kommun@arvika.se

Rektorn vid Edane skola

gunilla.tjulander@arvika.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Edane skola
i Arvika kommun

Tillsyn i Edane skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Arvika kommun under våren 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Edane skola besöktes av Skolinspektionen den 15 april 2014.

Fakta om skolenheten

Edane skola är belägen i Edane samhälle ca 15 km öster om Arvika. Skolan ligger nära naturen, som ofta används i undervisningen i de lägre årskurserna. Vid skolan går 92 elever i grundskolans årskurser 1–6 och 24 elever i förskoleklass. Till skolenheten hör också ett fritidshem vars verksamhet behandlas i särskilt beslut. Skolan leds av en rektor som har delat upp pedagogerna i två arbetslag, ett för förskoleklassen och årskurserna 1–3 och ett för årskurserna 4–6. All undervisning förutom i ämnet hem- och konsumentkunskap bedrivs på skolan. När eleverna ska ha hem- och konsumentkunskap bussas de in till en högstadieskola i Arvika. Till skolan finns ett elevhälsoteam knutet som består av rektor, specialpedagog, kurator, skolsköterska och vid behov skolpsykolog och skolläkare.

Kunskapsresultat

Skolans redovisning av kunskapsresultaten läsåret 2012/13 visar att 88 procent av eleverna i årskurs 3 nådde kunskapskraven för godtagbara kunskaper i svenska. I matematik nådde 76 procent av eleverna kunskapskraven för godtagbara kunskaper. I de naturorienterande och samhällsorienterande ämnena nådde samtliga elever kunskapskraven för godtagbara kunskaper läsåret 2012/13.

Enligt Skolverkets offentliga statistik för läsåret 2012/13 nådde samtliga elever i årskurs 6 minst betyget E i alla ämnen. Det framgår också av statistiken över betygsresultat i varje ämne läsåret 2012/13 att skolans genomsnittliga betygspoäng för de olika ämnena varierade mellan 10,8 i ämnet historia och 15,6 i ämnet musik, av totalt 20. Av Skolverkets officiella statistik över de nationella ämnesprov som genomförts läsåret 2012/13 fick samtliga av deltagande elever i årskurs 6 lägst provbetyget E i alla de ämnen där det finns nationella prov. Enligt statistiken över relationen mellan nationella prov och terminsbetyg fick 62,5 procent av eleverna i årskurs 6 lägre terminsbetyg än provbetyg i ämnet engelska, medan ingen elev fick högre terminsbetyg än provbetyg. I ämnet matematik fick 31 procent av eleverna högre terminsbetyg än provbetyg.

Helhetsbedömning

Edane skola har för läsåret 2013/14 tre fokusområden i sitt arbete som utgår från normer och värden, lärande och utveckling samt delaktighet och inflytande. Någon dokumentation av hur skolan ska utvecklas och planeras utgående från skolans resultat finns dock inte. Skolinspektionen bedömer att skolan måste genomföra och dokumentera ett systematiskt kvalitetsarbete som speglar den egna verksamheten. Utan sådan dokumentation är det inte möjligt att följa vilka insatser som görs i syfte att påverka resultat och måluppfyllelse.

Skolans personal och rektorn på Edane skola bedriver ett aktivt och målinriktat värdegrundsarbete och vidtar åtgärder för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Däremot saknas det i skolans plan mot kränkande behandling en redogörelse för hur föregående års åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling har genomförts.

Vid tillsynen framkommer vidare att det vid skolan inte bedrivs ett förebyggande och hälsofrämjande arbete där alla kompetenser i elevhälsan deltar.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på de områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Arvika kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 18 augusti 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Arvika kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn ska ansvara för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.
- Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Motivering

Enligt skollagen ska rektor ansvara för att det vid skolenheten genomförs ett kvalitetsarbete vilket innebär att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsar-

betet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Enligt läroplanen ska rektor ansvara för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Rektorn tillträdde som rektor på skolan höstterminen 2013. Hon uppger att hon direkt kände att kvalitetsarbetet behövde utvecklas och drog då igång ett arbete utifrån ett s.k. årshjul som huvudmannen utarbetat utifrån läroplanen. I den till Skolinspektionen insända dokumentation finns en beskrivning över fokusområdena normer och värden, lärande och utveckling samt delaktighet och inflytande som huvudmannen bestämt. Edane skola har läsåret 2013/14 utifrån dessa fokusområden formulerat hur de vill arbeta framåt. Rektorn uppger vid intervju att dessa områden var de som rektor och pedagogerna ansåg vara viktiga för skolan. Områdena har dock inte grund i en utvärdering och analys av skolans utvecklingsbehov.

Någon dokumentation av hur skolan ska utvecklas och planeras utgående från skolans resultat har inte redovisats. Rektorn uppger att detta är ett utvecklingsområde och att det tidigare inte har gjorts någon systematisk uppföljning och utvärdering av kunskapsresultaten. I den verksamhetsredogörelse som rektorn skrivit inför tillsynen framgår det att resultaten mest används av undervisande lärare. Vid intervju framkommer att rektor och lärare inte har funderat kring varför resultaten ser ut som de gör, exempelvis varför det är stora skillnader mellan resultat på nationella prov och betyg i årskurs 6, eller hur elevernas måluppfyllelse kan öka. De lärare som intervjuats uppger att de varit dåliga på utvärdering av kunskapsresultat och effekter av insatta åtgärder.

Utredningen visar att rektor inte bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete där skolans resultat utvärderas och analyseras samt används för att planera och utveckla verksamheten mot de nationella målen. Utan en utvärdering av resultaten som underlag kan skolan inte veta om de utvecklande insatser som görs motsvarar skolans behov. Skolinspektionen bedömer att skolan måste genomföra och dokumentera ett systematiskt kvalitetsarbete som speglar den egna verksamheten så det blir möjligt att följa hur kvalitetsarbetet påverkar resultat och måluppfyllelse. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

4 kap. 4-6 §§ skollagen

Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro**Bedömning**

Arvika kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Elevhälsan ska arbeta förebyggande och hälsofrämjande.

Motivering

Enligt skollagen ska det för eleverna i förskoleklassen och grundskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Vid intervju med elevhälsan framkommer att de har möte en gång i månaden då rektor, specialpedagog, skolsköterska och kurator deltar. På dessa möten diskuteras enskilda elevärenden och ibland situationen i olika klasser. Utöver detta är skolsköterskan på plats på skolan en dag i veckan och kuratorn ca en förmiddag varannan vecka. Kurator uppger att det är svårt att få stöd från psykolog och att det funnits tillfällen då man behövt psykologkompetens men då inte haft tillgång till psykologen. Elevhälsoteamet exemplifierar olika sätt de arbetar förebyggande och hälsofrämjande som att skolsköterskan har gruppinformation, sexualupplysning och träffar varje elev enskilt. Specialpedagogen arbetar främst med utredningar men även med elevrådet och värdegrundsfrågor. Kuratorn ser sitt deltagande i de månatliga mötena som förebyggande och hälsofrämjande arbete och uppger även att hon är tillgänglig för elever och föräldrar på telefon, men skulle vilja ha mer samarbete med lärarna. Kurator uppger att hon skulle vilja att elevhälsans arbete var mer målinriktat och att man nu mest tar upp enskilda elevärenden. Rektor uppger i faktagranskningen av detta beslut att psykolog finns att tillgå vid behov och hyrs in på uppdrag.

Utredningen visar att det vid skolan inte bedrivs ett förebyggande och hälsofrämjande arbete där alla kompetenser i elevhälsan deltar. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 25 § skollagen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar enligt 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Arvika kommun en anmärkning.

Trygghet och studiero**Bedömning**

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Det finns i den gällande planen mot kränkande behandling inte en redogörelse för hur de planerade åtgärderna för att förebygga och förhindra kränkande behandling i föregående års plan har genomförts.

Motivering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Av intervjuer med rektor, lärare och elever framkommer inget annat än att eleverna erbjuds en utbildning som präglas av trygghet och studiero. Vid samtal med rektor, elever, lärare och företrädare för elevhälsoteamet framkommer att det bedrivs ett värdegrundsarbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Exempelvis har skolans personal tillsammans med elever och föräldrar tagit fram en broschyr, "Värdegrund, Edane skola" där det framgår hur man ska vara mot varandra. Skolinspektionen har tagit del av skolans årliga plan mot diskriminering och kränkande behandling som gäller för läsåret 2013/14. I planen beskrivs olika sätt att förebygga och förhindra kränkande behandling. Dessa åtgärder är baserade på en kartläggning som gjordes läsåret 2012/13. Planen saknar dock en redogörelse för hur de planerade åtgärderna för föregående år har genomförts.

Utredningen visar att skolans plan mot kränkande behandling inte är utarbetad i enlighet med författningarna. Det saknas en redogörelse för hur de planerade åtgärderna för föregående år har genomförts. Planen uppfyller därmed inte skollagens krav. I utredningen har dock inget annat framkommit än att skolan bedriver ett arbete för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling samt att eleverna erbjuds en utbildning som präglas av trygghet och studiero. Därmed bedöms bristen som mindre allvarlig. Huvudmannen tilldelas en anmärkning och ska åtgärda bristen.

Författning

6 kap. 8 § skollagen

Särskilt stöd**Bedömning**

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist/brister inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- I åtgärdsprogram anges inte vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärder ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Av skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärder ska följas upp och utvärderas.

Av de dokument Skolinspektionen tagit del av och intervjuer med rektor och personal framkommer att skolan har rutiner för att identifiera elever som kan befaras inte nå kunskapskraven eller som har andra svårigheter i sin skolsituation. En anmälan görs till rektor och specialpedagog och rektorn ser till att elevens behov utreds och att åtgärdsprogram upprättas. Åtgärdsprogrammet följs upp och utvärderas efter 6–8 veckor. I de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av är elevernas behov vagt beskrivna, exempelvis att "X har behov av att öka sin kunskapsutveckling i matematik" eller att "X har behov att öka sin läs- och skrivförmåga". Ibland beskrivs elevens personliga egenskaper som att eleven är "empatisk som person". De åtgärder som finns beskrivna är inte alltid kopplade till behoven och det står att eleven ska få hjälp med saker som det inte framgår av åtgärdsprogrammet att eleven har behov av. Av åtgärdsprogrammen framgår vidare inte hur åtgärder ska följas upp och utvärderas.

Utredningen visar att åtgärdsprogrammen inte följer författningarnas krav genom att behoven inte tydligt framgår, hur de ska tillgodoses eller hur åtgärder ska följas upp och utvärderas. Skolinspektionen har vid tillsynen inte funnit annat än att arbetet med elever som är i behov av särskilt stöd i övrigt överensstämmer med författningarnas krav. Skolinspektionen bedömer därför bristen som mindre allvarlig. Huvudmannen tilldelas en anmärkning och ska avhjälpa bristen.

Författning

3 kap. 9 § skollagen

I ärendets slutliga handläggning har utredare Lena Hammersberg och undervisningsråd Elisabeth Fogelberg deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson
Enhetschef/Beslutsfattare

Johanna Frisk
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.